

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące gminy/powiatu

nazwa inicjatywy	Razem Przeciw Wykluczeniu Społecznemu - Program Aktywności Lokalnej
nazwa gminy/powiatu	Wodzisław Śląski
dokładny adres	Ul. Kubsza 28
województwo	Śląskie
telefon	32 4556200
adres strony internetowej	www.mops.wodzislaw.pl
faks	32 4556200
adres e-mail	mops@mops.wodzislaw.pl

2. Rodzaj(e) podjętych działań (zaznacz):

- kształtowanie efektywnych systemów konsultacji społecznych i udziału obywateli w formułowaniu strategii rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej lub regionalnej;
- wprowadzanie nowatorskich form demokracji lokalnej;
- rozwijanie systemów kontroli i komunikacji społecznej, ze szczególnym podkreśleniem przejrzystości procesów decyzyjnych władz gminy lub powiatu;
- oryginalne formy aktywizacji działalności obywatelskich i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- formy działalności z podmiotami gospodarczymi i ich samorządami na rzecz wspólnoty obywatelskiej i lokalnego rozwoju;
- działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym pozaszkolne inicjatywy edukacyjne, działania na rzecz młodych mieszkańców gminy lub powiatu;
- decentralizację realizacji zadań publicznych, drogą przekazywania jej organizacjom obywatelskim lub jednostkom bliższym obywateli;
- inne.....
.....

3. Przedmiot działalności

W ramach „Razem Przeciw Wykluczeniu Społecznemu” największego projektu systemowego realizowanego w partnerstwie z organizacją pozarządową w Śląskim, zastosowano unikatowe rozwiązanie w celu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych. Innowacja polegała na zastosowaniu koncepcji budżetu obywatelskiego dla grup defaworyzowanych, które miały przygotować, opracować i zrealizować mikroprojekty w swojej dzielnicy. Zamiast fundować im kolejne kursy i szkolenia, postanowiono zachęcić ich do zrobienia czegoś samemu, w celu poprawy jakości życia ich samych i otoczenia.

4. Opis działań

W 2012/2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim wraz z partnerem – Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS z Rybnika w ramach trwającego projektu systemowego „Razem Przeciw Wykluczeniu Społecznemu” przeprowadził na terenie dzielnicy Wilchwy Program Aktywności Lokalnej. Wybrano tą dzielnicę, gdyż zauważono na tym terenie duże zagęszczenie problemów społecznych, które nasiliły się po likwidacji znajdującej się na tym terenie kopalni 1 Maja.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w rejonie dzielnicy Wilchwy diagnozowali swych klientów jako osoby, które cechują się: biernością, niską samooceną, brakiem wiary w zmianę swej sytuacji, małym zaangażowaniem, pesymizmem, dużą roszczeniowością oraz brakiem umiejętności poruszania się na rynku pracy. Po przeprowadzonej diagnozie podjęto działania, których głównym celem było podniesienie poziomu aktywności społecznej i zawodowej, a także wzrost poczucia wpływu na własną sytuację życiową oraz życie dzielnicy, wzrost motywacji do działania, jak i wzrost kwalifikacji społecznych.

W tym celu wykorzystano nowatorskie podejście, po pierwsze zlecono organizacji pozarządowej realizację zadania, po drugie zastosowano ideę partycypacji. Ośrodek Pomocy Społecznej starannie wyselekcjonował grupę osób zainteresowanych zmianą. Grupą docelową było 15 mieszkańców Wodzisławia Śl. – dzielnicy Wilchwy, które były w wieku aktywności zawodowej, o niskich dochodach lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z pomocy społecznej. Uczestnicy projektu przez 16 miesięcy trwania projektu pracowali pod okiem animatora

Do podjętych działań należały: trening umiejętności psychospołecznych, szkolenia i kursy zawodowe, wizyta studyjna, jednak największego zaangażowania wymagało przygotowanie eventów (Choinka dla mieszkańców, Jarmark Wielkanocny, Halloween, Impreza Świąteczna), a także przygotowanie, wybór i realizacja mikroprojektów. Na szczególną uwagę zasługuje realizacja mikroprojektów, które oparte na koncepcji budżetu obywatelskiego dało uczestnikom projektu możliwość samodzielnego wygenerowania pomysłów na poprawienie jakości życia w dzielnicy. Ponadto dane działania przyczyniły się do zdobycia nowych umiejętności życiowych i zawodowych poprzez ich rzeczywistą realizację. Uczestnicy mieli za zadanie wymyśleć w grupach 6 pomysłów na to, co mogą zrobić w dzielnicy. Decyzja o tym całkowicie należała do nich, jednak musieli dokładnie opisać pomysł, opracować harmonogram oraz budżet całego

przedsięwzięcia. Następnym krokiem była debata, na którą zaproszono mieszkańców dzielnicy i władze miasta, w celu przedstawienia i wypromowania swoich pomysłów i tu także uczestnicy byli za wszystko odpowiedzialni. Zaproszeni goście zagłosowali i wybrali 4 z przedstawionych projektów. Następnie sami zrealizowali mikroprojekty: odnowili 3 place zabaw na terenie dzielnicy, zorganizowali Piknik Rodzinny dla mieszkańców, zakupili dla 75 dzieci dwumiesięczne karnety na basen w czasie wakacji oraz zorganizowali wycieczkę do Ustronia, w której wzięło udział 100 osób z terenu dzielnicy.

Działania te okazały się bardzo dobrym sposobem na aktywizację grupy uczestniczącej w projekcie, nauczyło ich sprawnego rozwiązywania własnych problemów, osiągnięcia własnych celów. Nowatorskie podejście do aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zdobyło zainteresowanie medialne, nie tylko w mediach lokalnych i regionalnych, ale także krajowych. Reportaż na temat odnawiania placów zabaw- działania, które było jednym z mikroprojektów ukazał się w głównym wydaniu wiadomości TVP.

O projekcie można dowiedzieć się również z filmiku nagranych na podsumowanie projektu:

<http://www.youtube.com/watch?v=1WeqEQC5KWE>

5. Uzyskane efekty

- wzrost aktywności, motywacji do działania, pewności siebie oraz poczucia wpływu na własną sytuację życiową wśród 15 uczestników Programu Aktywności Lokalnej
- zwiększenie kompetencji zawodowych wśród 5 uczestników PAL
- nawiązanie efektywnej współpracy między placówką instytucjonalną a organizacją pozarządową
- wzbogacenie sieci kontaktów społecznych wśród uczestników PAL
- odnowienie 3 placów zabaw na terenie dzielnicy Wilchwy
- zakup 75 dwumiesięcznych karnetów dla dzieci z dzielnicy
- wycieczka do Ustronia dla 100 mieszkańców dzielnicy
- Piknik Rodzinny
- zorganizowanie 4 wydarzeń lokalnych (Choinka dla mieszkańców, Jarmark Wielkanocny, Halloween, Impreza Świąteczna) na terenie dzielnicy Wilchwy
- zwiększenie zaangażowania 15 uczestników projektu w życie społeczne

6. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Całość kosztów poniesionych w ramach Programu Aktywności Lokalnej wyniosła 20 000 złotych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (w tym wynagrodzenie koordynatora i animatora, realizacja mikroprojektów, organizacja wizyty studyjnej, organizacja 4 wydarzeń lokalnych, organizacja spotkań animacyjnych, wynajem sal, kursy zawodowe, trening psychospołeczny, szkolenie z wolontariatu, obsługa księgową, materiały biurowe, utrzymanie pomieszczeń)

7. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Trudnością było zakrzewienie idei partycypacji w grupie osób, które długotrwale korzystają z pomocy opieki społecznej, gdyż była to lekcja nowego sposobu myślenia i działania. Włożono duży wysiłek w zachęcenie danej grupy do zaangażowania się w działania, podejmowania odpowiedzialnych decyzji i uświadomienia ważności uczestnictwa w życiu społecznym.

Dokonanie rewolucji w postawach i sposobie myślenia nigdy nie jest łatwe. W tym wypadku klienci OPS, często roszczeniowi sami wymyślili, zabudżetowali, zaprezentowali i zrealizowali pewne dziania. Mieli okazję stać się tą drugą stroną - to „oni”, ci którzy mają wpływ i możliwości. Dla animowanej grupy było to doświadczenie zupełnie nieosiągalne w innych warunkach.

8. Zalecenia dla innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych wdrożeniem projektu

- podmiotowe traktowanie klientów obywateli w tym klientów pomocy społecznej,
- zróżnicowanie oferty działań skierowanych do klientów pomocy społecznej,
- otwarcie na animację i wykorzystanie nowych form aktywizacji obywateli,
- współpraca z lokalnymi organizacjami pozarządowymi,
- informowanie społeczności lokalnej o działaniach w projekcie,
- angażowanie liderów w lokalnych w działania projektu